

Innst. 137 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget frå finanskomiteen

Dokument 8:15 S (2009–2010)

Innstilling frå finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Harald T. Nesvik og Christian Tybring-Gjedde om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet

Til Stortinget

1. Samandrag

Stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Harald T. Nesvik og Christian Tybring-Gjedde framsatte 4. november 2009 følgende forslag til forenkling av rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet:

"Skatt

1. Stortinget ber Regjeringen vurdere enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.
2. Stortinget ber Regjeringen vurdere fjerning av skjemaet om beregning av korreksjonsinntekt med tilhørende regler.
3. Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en vurdering av hendelsesbetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.
4. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at ingen betingelser avskjærer fradragretten.
5. Stortinget ber Regjeringen åpne for fullt skattemessig fradrag for alle kontingenter med relevans for virksomheten, eventuelt med et beløpmessig tak.

6. Stortinget ber Regjeringen gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.
7. Stortinget ber Regjeringen samkjøre skattemessig vurdering av varelager med regnskapsmessig vurdering, dog slik at ukuransvurdering holdes utenfor.
8. Stortinget ber Regjeringen fjerne det sjablongmessige fradraget for tap på kundefordringer.
9. Stortinget ber Regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.
10. Stortinget ber Regjeringen gjennomføre lønnsprosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.
11. Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne næringsoppgave 1 som alternativ til fordel for næringsoppgave 2.
12. Stortinget ber Regjeringen se på enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.
13. Stortinget ber Regjeringen sørge for en holdningsendring hos ligningsmyndighetene, slik at de blir mer forståelsesfulle og serviceinnstilt overfor skattyter.

Toll

14. Stortinget ber Regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn-

eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

15. Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med såkalt snudd avregning slik at næringsdrivende slipper å betale innførselsmerverdiavgift.

Statistikkrapportering

16. Stortinget ber Regjeringen tilrettelegge innrapporteringsskjemaene for statistikkrapportering slik at bedriftene ikke hver gang må gå igjennom listen med irrelevante spørsmål for driften.
17. Stortinget ber Regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering.
18. Stortinget ber Regjeringen flytte fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.
19. Stortinget ber Regjeringen sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsoppgaven.

Annet

20. Stortinget ber Regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.
21. Stortinget ber Regjeringen redusere oppbevaringsplikten for regnskapsmateriale fra 10 til 5 år."

Forslagsstillerne ønsker generelt enklere regelverk og å lette rapporteringsbyrdene, slik at næringslivet kan fokusere på sine primær oppgaver. Derfor fremmes noen konkrete forenklingstiltak, blant annet skissert av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) og Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO).

En rapport utarbeidet av Nærings- og handelsdepartementet i 2008 "Kartlegging av administrative kostnader ved etterlevelse av regelverk knyttet til direkte og indirekte skatt samt statistikk" anslo at de samlede administrative kostnadene utgjør 4,3 mrd. kroner årlig. 3,6 mrd. kroner knyttet seg til direkte skatt, 660 mill. kroner knyttet seg til indirekte skatt og 70 mill. kroner til statistikk.

Forslagsstillerne er av den oppfatning at de store ressursene som går med til skatterapportering, taler for et enklere skattesystem. Et betydelig enklere skattesystem ligger med dagens politiske landskap sannsynligvis noe frem i tid, og forslagsstillerne tar i dette forslaget ikke til orde for en total omlegging, men vurderer snarere forenklinger i eksisterende regelverk som flere politiske partier burde kunne enes om som et første skritt mot et enklere system.

Forslagsstillerne fremmer forslag til forenklinger på følgende områder:

- Enklere skatteregler, herunder når det gjelder representasjonskostnader, kontingenter, bilbeskatning og periodiseringsforskjeller mellom skatte- og regnskapsmessig behandling
- Næringsoppgaven
- Enklere selvangivelse for selskapene
- Færre skjemaer i tilknytning til lønn, herunder lønns- og trekkoppgaven
- Toll
- Statistikkrapportering
- Oppbevaring av regnskapsmateriale
- Hendelsesbetinget innrapportering istedenfor aksjonærregisteroppgaven

Forslagsstillerne minner om at ligningsmyndighetene er en offentlig serviceorganisasjon finansiert av skattyterne, som skal veilede og bistå skattytere slik at skatten fastsettes riktig. Forslagsstillerne mener ligningsmyndighetene bør gå i seg selv og se på muligheter for forbedringer i forholdet mellom myndighetene og brukerne.

Det vises til Dokument 8:15 S (2009–2010) for nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

2. Merknader frå komiteen

Komiteen, medlemene frå Arbeidarpartiet, Thomas Breen, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, leiaren Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim og Dag Ole Teigen, frå Framstegspartiet, Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, frå Høgre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, frå Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, frå Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, frå Kristeleg Folkeparti, Hans Olav Syversen, og frå Venstre, Borghild Tenden, syner til Dokument 8:15 S (2009-2010) om forenklingar i rapportering, skjema og regelverk for næringslivet, og syner til at finansministeren har uttalt seg om forslaget i brev av 26. november 2009. Brevet følgjer som vedlegg til denne innstillinga.

Komiteens fleirtal, medlemene frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, meiner det er både viktig og framtidsretta å syta for gode rammevilkår for næringsverksemd i Noreg. Difor er det òg avgjerande å ta omsyn til innspel frå næringslivet og vera open for å læra av relevante, vellukka reformer i nærskylda land.

Fleirtalet viser til at føremålet med rapportering, regelverk og skjema for næringslivet er å med-

verke til at lover, skattereglar og forskrifter vert følgde. Ein sentral del av regelverksarbeidet lyt difor vera merksemd på å utvikle enkle og godt gjennomtenkte regelverk som kan bidra til at føremålet blir oppnådd mest rimeleg. For å styrka tiltrua til naudsynt oppfølging av næringsverksemd frå styresmaktene si side, må styresmaktene ha kontinuerleg merksemd på om nytta ved nye krav står i forhold til kostnaden.

Fleirtalet syner til handlingsplanen "Tid til nyskaping og produksjon", som Regjeringa la fram i august 2008. Planen inneheldt over 120 tiltak for å minska verksemdene sine administrative kostnader. Fleirtalet meiner dette er eit kraftfullt uttrykk for vilje til å betra rammevilkåra for bedriftene, og ser fram til å læra meir om effekten av desse tiltaka. Fleirtalet legg til grunn at det overordna målet om monaleg reduksjon er og skal vera førande for politikken på dette feltet. Fleirtalet syner òg til brevet frå Finansdepartementet der det vert understreka at Finansdepartementet og herunder Skatteetaten og Tollvesenet, kontinuerleg tilstrebar å ha fokus på brukarorientering, effektivisering og forenkling. Vesentlege faktorar i ei slik utvikling vil vera regelendringar, organisatoriske endringar og tekniske løysningar. Fleirtalet ser at det er mange omsyn og vurderingar som må takast før ein kan konkludera med at forenklingstiltak kan bli gjennomført.

Når det gjeld dei konkrete forslaga syner fleirtalet til dei prosessane som allereie er i gang.

På bakgrunn av dei pågåande prosessane meiner fleirtalet at Regjeringa tek i vare arbeidet med forenklingar for næringslivet.

Fleirtalet tilrår at forslaget vert å leggja ved protokollen.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre vil gjøre det enklere og mer lønnsomt å skape verdier i samfunnet. Store og små bedrifter er grunnlaget for velferden vår og står for ca. 2/3 av sysselsettingen i Norge. For at næringslivet skal blomstre er det behov for både gode rammebetingelser, et konkurransedyktig skattenivå og fokus på mindre skjemavelde for bedriftene. Disse medlemmer har som mål å fremme helhetlige løsninger som reduserer skjemaveldet betydelig fremover, og er positive til Fremskrittspartiets initiativ. Disse medlemmer registrerer også at næringsliv og bedrifter er utålmodige og har forståelse for denne utålmodigheten. Arbeidet med forenkling må konkretiseres og det er viktig at Regjeringen lytter til bedriftenes innspill.

Disse medlemmer viser til at nærings- og handelsminister Børge Brende den 6. juni 2005 fremla handlingsplanen "Et enklere Norge 2005–2009". Det ble i handlingsplanen satt et mål om at

næringslivets administrative kostnader ved etterlevelse av regelverk skulle reduseres med 25 prosent innen utgangen av 2012. Regjeringen har ikke klart å følge opp dette arbeidet på en tilfredsstillende måte. Næringslivets Hovedorganisasjon skriver dette i et brev til finanskomiteen den 5. januar 2010: "Med andre ord: Arbeidet med å redusere kostnadene har vært nær resultatløst de senere årene". Disse medlemmer påpeker at dette er et veldig klart budskap fra de som merker rapporteringsbyrden hver eneste dag.

Disse medlemmer viser til at administrative kostnader vedrørende skjema utfylling og annen rapportering er beregnet til rundt 55 mrd. kroner. Disse medlemmer mener at mange av forslagene som er fremmet i representantforslaget har gode intensjoner som disse medlemmer støtter, men som det framgår av svarbrevet fra finansministeren hefter det noe uklarhet rundt enkelte av forslagene, samt at departementet allerede er i gang med å vurdere andre. Disse medlemmer mener derfor det er på tide med en mer helhetlig vurdering av de viktigste tiltakene som kan redusere næringslivets kostnader.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, hvor både konkrete mål og hensiktsmessige tiltak til forenkling for næringslivet vurderes samlet, inkludert de forslagene som Fremskrittspartiet har fremsatt i Dokument 8:15 S (2009–2010)."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til begrunnelsen i representantforslaget anført av forslagsstillerne og fremmer følgende forslag:

"Skatt

I

Stortinget ber Regjeringen vurdere enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.

II

Stortinget ber Regjeringen vurdere fjerning av skjemaet om beregning av korreksjonsinntekt med tilhørende regler.

III

Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en vurdering av hendelsesbetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og

arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.

IV

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at ingen betingelser avskjærer fradragretten.

V

Stortinget ber Regjeringen åpne for fullt skattemessig fradrag for alle kontingenter med relevans for virksomheten, eventuelt med et beløpsmessig tak.

VI

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.

VII

Stortinget ber Regjeringen samkjøre skattemessig vurdering av varelager med regnskapsmessig vurdering, dog slik at ukuransvurdering holdes utenfor.

VIII

Stortinget ber Regjeringen fjerne det sjablongmessige fradraget for tap på kundefordringer.

IX

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.

X

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre lønnsprosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolløppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.

XI

Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne næringsoppgave 1 som alternativ til fordel for næringsoppgave 2.

XII

Stortinget ber Regjeringen se på enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.

XIII

Stortinget ber Regjeringen sørge for en holdningsendring hos ligningsmyndighetene, slik at de blir mer forståelsesfulle og serviceinnstilt overfor skattyter.

Toll

XIV

Stortinget ber Regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

XV

Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med såkalt snudd avregning slik at næringsdrivende slipper å betale innførselsmerverdiavgift.

Statistikkrapportering

XVI

Stortinget ber Regjeringen tilrettelegge innrapporteringsskjemaene for statistikkrapportering slik at bedriftene ikke hver gang må gå igjennom listen med irrelevante spørsmål for driften.

XVII

Stortinget ber Regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering.

XVIII

Stortinget ber Regjeringen flytte fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.

XIX

Stortinget ber Regjeringen sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsoppgaven.

Annet

XX

Stortinget ber Regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.

XXI

Stortinget ber Regjeringen redusere oppbevaringsplikten for regnskapsmateriale fra 10 til 5 år."

3. Forslag frå mindretal

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen sak, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, hvor både konkrete mål og hensiktsmessige tiltak til forenkling for næringslivet vurderes samlet, inkludert de forslagene som Fremskrittspartiet har fremsatt i Dokument 8:15 S (2009–2010).

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen vurdere enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen vurdere fjerning av skjemaet om beregning av korreksjonsinntekt med tilhørende regler.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en vurdering av hendelsesbetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragsberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at ingen betingelser avskjærer fradragsretten.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen åpne for fullt skattemessig fradrag for alle kontingenter med relevans for virksomheten, eventuelt med et beløpsmessig tak.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen samkjøre skattemessig vurdering av varelager med regnskapsmessig vurdering, dog slik at ukuransvurdering holdes utenfor.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen fjerne det sjablongmessige fradraget for tap på kundefordringer.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen gjennomføre lønnsprosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne næringsoppgave 1 som alternativ til fordel for næringsoppgave 2.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen se på enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen sørge for en holdningsendring hos ligningsmyndighetene, slik at de blir mer forståelsesfulle og serviceinnstilt overfor skattyter.

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med såkalt snudd avregning slik at næringsdrivende slipper å betale innførselsmerverdiavgift.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen tilrettelegge innrapporteringsskjemaene for statistikkrapportering slik at bedriftene ikke hver gang må gå igjennom listen med irrelevante spørsmål for driften.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringen erstatte kvartalsvis statistikkrapportering for utenrikshandel via IDUN med årlig statistikkrapportering.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringen flytte fristen for rapportering av lønnsstatistikk fra begynnelsen av januar til slutten av januar.

Forslag 20

Stortinget ber Regjeringen sørge for systemer som gjør at bedriftene slipper å levere strukturstatistikk ved at opplysningene isteden hentes fra næringsoppgaven.

Forslag 21

Stortinget ber Regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppgaven.

Forslag 22

Stortinget ber Regjeringen redusere oppbevaringsplikten for regnskapsmateriale fra 10 til 5 år.

4. Tilråding frå komiteen

Komiteen viser til representantforslaget og til merknadene, og rår Stortinget til å gjere slikt

v e d t a k :

Dokument 8:15 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Harald T. Nesvik og Christian Tybring-Gjedde om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet – vert å leggja ved protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 4. februar 2010

Torgeir Micaelsen

leiar

Gunvor Eldegard

ordførar

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/finansministeren til finanskomiteen, datert 26. november 2009****Representantforslag 15 S, Dokument 8:15 (2009-2010) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Harald T. Nesvik og Christian Tybring-Gjedde om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet**

Jeg viser til brev 17. november 2009 hvor det bes om en uttalelse til Representantforslag 15 S, Dokument 8:15 (2009–2010) fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein, Harald T. Nesvik og Christian Tybring-Gjedde, om forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet.

Forslagsstillerne uttaler at de generelt ønsker enklere regelverk og å lette rapporteringsbyrdene, slik at næringslivet kan fokusere på sine primæroppgaver. De foreslår 21 konkrete forenklingstiltak, blant annet skissert av Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening (NARF) og Norges Hovedorganisasjon (NHO).

Jeg vil innledningsvis peke på at Finansdepartementet og herunder skatteetaten og tolletaten kontinuerlig tilstreber å ha fokus på brukerorientering, effektivisering og forenkling. Vesentlige faktorer i en slik utvikling vil være regelendringer, organisatoriske endringer og tekniske løsninger. Finansdepartementet er således positiv til det arbeid som gjøres ved å rette fokus mot forenklingstiltak for næringsdrivende.

Det er imidlertid mange hensyn og vurderinger som må tas før en kan konkludere med at et konkret forenklingstiltak vil være hensiktsmessig og ressursmessig realistisk å gjennomføre.

De samlede administrative kostnadene for næringslivet på skatte- og statistikkområdet som er presentert i Nærings- og handelsdepartementets kartlegging er beregnet etter en såkalt standardkostmodell. Standardkostmodellen kartlegger utelukkende de administrative kostnadene rapportering, skjemaer og regelverk påfører næringslivet. Regelverkets nytteside, deriblant bedriftens egen nytte av registrerings- og regnskapsarbeid, samt lovgivningens ytterligere krav ut fra eksterne hensyn, er ikke vurdert. Slike nytteeffekter kan for eksempel ivareta hensyn til finansiell stabilitet og bekjempelse av økonomisk kriminalitet mv.

I det følgende gis en nærmere vurdering av de ulike forslagene.

Skatt

1. Stortinget ber Regjeringen vurdere enklere rutiner for å logge seg på Altinn slik at daglig leder eller styreleder ikke nødvendigvis må signere.

Det er Brønnøysundregistrene som har drifts- og forvalteransvar for Altinn, med Nærings- og handelsdepartementet (NHD) som overordnet departement. Svar er derfor innhentet fra NHD.

Når det gjelder pålogging som sådan, er det ansett som viktig at løsningene skal være enklest mulig og tilgjengelig for flest mulig, gitt de begrensninger som må ligge i systemet av sikkerhetshensyn. Området er under utvikling.

Hvor strenge krav som stilles til hvem som kan signere i Altinn på vegne av for eksempel et foretak, kan variere med de forskjellige tjenestene som er tilknyttet Altinn. Signaturkravene for de enkelte tjenestene er hjemlet i de samme lover og forskrifter som regulerer tjenestene. Det er med andre ord ikke ett signaturkrav som gjelder alle tjenester tilknyttet Altinn.

Rent teknisk er det ingen ting med Altinn-løsningen som er til hinder for at hvem som helst kunne signere på vegne av for eksempel et foretak. Spørsmålet er om det er ønskelig.

Etter Regjeringens syn eksisterer det en fornuftig praksis for tjenestene i Altinn i dag. I den grad det avdekkes for strenge signaturkrav, kan kravene endres ved lov- eller forskriftsendringer. Ansvar for å vurdere om signaturkravene ligger på et hensiktsmessig nivå ligger i ansvarlig departement og/eller etat.

2. Stortinget ber Regjeringen vurdere fjerning av skjemaet om beregning av korreksjonsinntekt med tilhørende regler.

Reglene om korreksjonsinntekt innebærer at selskap som deler ut utbytte plikter å svare skatt av en beregnet korreksjonsinntekt i den grad utbyttet består av inntekt som er regnskapsført, men ennå ikke tatt til beskatning. Finansdepartementet har tidligere varslet en gjennomgang av korreksjonsinntektsreglene og eventuelle behov for endringer som følge av innføringen av aksjonærmodellen.

3. Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en vurdering av hendelsesbetinget innrapportering på lønnsområdet for skattetrekk, påleggstrekk og arbeidsgiveravgift, herunder i hvilken grad dette innebærer forenklinger for næringslivet.

Jeg viser til merknad under forslag 10.

4. Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at representasjon er skattemessig fradragsberettiget opp til et passende beløp rundt dagens nivå og at ingen betingelser avgrenser fradragsretten.

Etter gjeldende regler gis det ikke fradrag for kostnader ved representasjon, jf. skatteloven § 6-21. Med representasjon menes tiltak som henvender seg utad til personer, bedrifter mv. som ikke er knyttet til virksomheten. Unntak gjelder kun for kostnader til beskjeden bespising av kunder eller forretningsforbindelser etter nærmere regler i Skattedirektoratets forskrift til skatteloven. Kostnader ved uteservering må ikke overstige den beløpsgrense som fastsettes i Skattedirektoratets årlige takseringsregler. For inntektsåret 2008 var dette 360 kroner pr person.

Den tidligere adgangen til å kreve fradrag for representasjonskostnader ble opphevet i 1974, som følge av de store kontrollproblemene som knyttet seg til ordningen. Basert på ligningsmyndighetenes erfaring var det ikke tvilsomt at fradragsrett for representasjonskostnader ble utnyttet til å dekke private utgifter, og at den bidro til en lite kostnadsorientert bruk av ressursene i bedriftene.

Dersom retten til fradrag for representasjonsutgifter gjeninnføres uten noen betingelser, vil ordningen igjen kunne utnyttes til å dekke utgifter av privat karakter. Et slikt fradrag uten betingelser vil i realiteten være en skattelettelse, selv med et øvre tak på fradragsretten. Dette vil være vanskelig å forene med ønsket om et bredt skattegrunnlag som forutsetning for lave skattesatser, slik at effektivitetstapet ved skattleggingen blir minst mulig.

Etter bespisingreglementet medfører servering av vin eller brennevin at fradragsrett bortfaller, men ikke servering av øl. I denne sammenheng kan jeg opplyse at departementet har tatt initiativ overfor Skattedirektoratet for å få vurdert om det fortsatt er behov for å skille mellom vin og øl i bespisingreglementet.

5. Stortinget ber Regjeringen åpne for fullt skattemessig fradrag for alle kontingenter med relevans for virksomheten, eventuelt med et beløpsmessig tak.

Fradrag for foreningskontingenter er regulert i skatteloven §§ 6-18 – 6-20. Fradrag for kontingent til arbeidsgiverforening og visse yrkes- og næringsorganisasjoner er begrenset oppad til enten 3 600 kroner eller 2 promille av medlemsbedriftens samlede lønnsutbetaling i året forut for inntektsåret, dersom dette gir et høyere fradrag, jf. Skatteloven § 6-19. Etter skatteloven § 6-20 er det videre fradragsrett for fagforeningskontingent betalt til landsomfattende arbeidstakerorganisasjon som har forhandlingsrett etter lov om offentlige tjenestetvister eller har inngått tariffavtale på vegne av medlemmene, samt kontingent til Norges Fiskarlag. Fagforeningsfradrag er til-

svarende begrenset til 3 600 kroner i året. Beløpsgrensene i skatteloven §§ 6-19 og 6-20 har blitt justert flere ganger, senest ved lov 12. desember 2008 nr. 99, med virkning fra inntektsåret 2009.

Beløpsbegrensning av fradrag for kontingenter har sin bakgrunn i en offentlig utredning – NOU 1977: 19 Fradrag ved ligningen for fagforeningskontingenter m.v. I begrunnelsen for å begrense fradraget heter det her på s. 27 flg:

"Når det gjelder fagforeningskontingent, har utvalget under pkt. 5.2.1 ovenfor foreslått en beløpsmessig grense for det fradrag som kan kreves. Forslaget er begrunnet med at en eventuell utvidelse av virksomheten som ikke har direkte betydning for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, ikke bør gi tilsvarende økt fradrag ved inntektsligningen.

Etter utvalgets oppfatning gjør ikke de samme hensyn seg gjeldende for bidrag til arbeidsgivere. Mens fagforeningskontingent kan gå til dekning av utgifter av privat karakter, må det forutsettes at utbetalinger som arbeidsgivere tilføres fra sine organisasjoner alltid går inn i inntektsgivende virksomhet.

Det er derimot et annet hensyn som kan anføres for å sette en grense for fradragsretten. Det er som nevnt ingen skarp grense mellom egentlige arbeidsgiverforeninger og næringsorganisasjoner. En ubegrenset fradragsrett for kontingent til arbeidsgiverforeninger kan innebære en risiko for overføring av arbeidsoppgaver fra næringsorganisasjoner til arbeidsgiverforeninger. Kontingentforhøyelse for å dekke de merutgifter en slik utvidelse av virksomheten fører med seg, bør ikke føre til økt fradrag. Videre kan hensynet til lik behandling av partene i arbeidslivet sette en grense også for fradragsretten for kontingent til arbeidsgiverforening."

Etter min mening har disse hensynene fortsatt gyldighet. Jeg kan heller ikke se at praktiske eller administrative hensyn skulle tilsi en endring av gjeldende bestemmelser.

6. Stortinget ber Regjeringen gjennomgå reglene i skatteloven med sikte på å redusere vurderingsforskjeller i forhold til regnskapsmessige vurderinger.

Tidligere var det en formell hovedregel for regnskapspliktige skatteyttere at årsregnskapet skulle legges til grunn ved tidfesting av inntekter og kostnader for skattemessige formål (regnskapsprinsippet). For mindre næringsdrivende skulle det såkalte realisasjonsprinsippet som hovedregel benyttes ved tidfestingen av inntekter og kostnader knyttet til næringsvirksomheten.

Med virkning fra og med 2005 kan norske regnskapspliktige vedta å avlegge selskapsregnskapet basert på internasjonale regnskapsstandarder, i stedet for etter regnskapsloven. Det foreligger til dels vesentlige avvik mellom de løsningene som følger ved regnskapsavleggelsen etter regnskapslovens system i forhold til regnskapsavleggelse etter de internasjonale standardene. For å nøytralisere eventuelle

skattemessige effekter av ulike regnskapsmessige løsninger, vedtok Stortinget overgang til realisasjonsprinsippet for regnskapspliktige skattytere fra og med inntektsåret 2005. Dvs. at regnskapet i utgangspunktet ikke har betydning for skatteformål.

Etter min mening er regnskapsreglene lite egnet som grunnlag for skatteregler etter innføring av det to-sporede regnskapsystem, dvs. et dobbelt sett av regler som gjerne baseres på ulike vurderings- og skjønnstema og med ulike løsninger. Jeg ser det derfor ikke som ønskelig på nytt å vurdere en nærmere kobling mellom regnskap og skatt.

7. Stortinget ber Regjeringen samkjøre skattemessig vurdering av varelager med regnskapsmessig vurdering, dog slik at ukuransvurdering holdes utenfor.

Skattemessig gjelder realisasjonsprinsippet for varesalg. Realisasjonsprinsippet krever at skattyter må ha solgt og levert varene eller avstått dem på annen måte for at skatteplikt eller fradragsrett skal bli utløst. Realisasjonsprinsippet er i hovedsak overensstemmende med regnskapsprinsippet når det gjelder inntekter av varesalg. Forskjellen knytter seg særlig til varelagerkostnadene.

Etter skatteloven § 14-5 annet ledd skal varebeholdning vurderes til historisk kostpris. Skattemessig er det ikke adgang til å foreta nedskrivning av verdien av varebeholdningen. Dette innebærer at varekostnadene først kommer til fradrag når varene realiseres. Regnskapsmessig skal varelageret vurderes til laveste verdi av historisk kost og virkelig verdi, jf. regnskapsloven § 5-2. Dette medfører at verdien av varelager skal nedskrives (og kostnadsføres) dersom og i den utstrekning salgsværdien av varene har falt under anskaffelsesverdien.

Det skattemessige realisasjonsprinsippet ble innført for varesalg i 1992. De tidligere reglene gav rett til å foreta nedskrivning av varer som på grunn av skade, ukurans eller annen særlig årsak bare kunne forventes solgt til en pris som lå under anskaffelses- eller gjenanskaffelseskost. Innføring av realisasjonsprinsippet for varesalg var en viktig del av skattereformen 1992, som bl.a. innebar et mer nøytralt og dermed bredere skattegrunnlag som forutsetning for lavere skattesatser. Endringen av varelagerreglene var begrunnet med administrative hensyn, fjerning av skattekreditter og hensynet til symmetri mellom inntekter og kostnader. De tidligere reglene ble ansett som umulige å praktisere på en konsekvent og nøytral måte og gav meget store tilfeldigheter i beskatningen, jf. Ot.prp. nr. 35 (1990–91) s. 133.

Jeg ser det ikke som aktuelt å endre varelagerreglene i skatteloven, slik at den skattemessige behandling av varelager blir lik eller tilnærmet lik den regnskapsmessige behandling. Selv om man, slik for-

slagsstillerne forutsetter, viderefører en forskjell knyttet til ukurans, vil et modifisert regnskapsprinsipp for varelager føre til store administrative problemer knyttet til kontroll av skattyters skjønn ved verdsettelse av varelageret til virkelig verdi. Det vil også gi muligheter til å bygge opp ubeskattede reserver i langt større grad enn de reelle økonomiske forhold skulle tilsi. Et skille mellom ukurans og andre årsaker til verdifall på varelager vil dessuten være problematisk både å utforme og praktisere.

8. Stortinget ber Regjeringen fjerne det sjablonmessige fradraget for tap på kundefordringer.

Tap på utestående fordringer skal som hovedregel fradragsføres det året tapet er endelig konstatert (realisert), jf. skatteloven § 6-2 og § 14-2 annet ledd, f. eks. ved skyldnerens konkurs. Det er ikke tilstrekkelig at fordringen er ansett som uerholdelig i regnskapet, og dermed nedskrevet til null. Skatteloven har imidlertid et unntak fra denne hovedregel, som åpner for at bokføringspliktige kan kreve fradrag også for urealisert tap på kundefordringer (fordringer oppstått ved levering av omsetningsgjenstander og tjenester). For fradrag etter denne bestemmelsen behøver skattyter ikke sannsynliggjøre at tapet faktisk er oppstått eller reelt. Bestemmelsen er utformet som en sjablonregel og beregnes som hovedregel ved at sum utestående kundefordringer ved inntektsårets utgang multipliseres med en beregnet nedskrivningsbrøk..

Det er denne sjablonregelen som forslagsstilleren foreslår å oppheve. Etter gjeldende regler er det frivillig for skattyter å benytte seg av denne fradragsmulighet for tap på kundefordringer. Velger han ikke å bruke den, vil tap på fordringen først kunne kreves etter hovedregelen, altså når tapet er endelig konstatert (realisert). På denne bakgrunn kan jeg ikke se at det av hensyn til forenklinger i rapportering, skjemaer og regelverk for næringslivet, er noe å hente ved å oppheve bestemmelsen.

9. Stortinget ber Regjeringen gjennomgå antallet koder i lønns- og trekkoppgaven med sikte på å redusere antallet koder.

Kodesystemet i lønns- og trekkoppgaven er en forutsetning for å kunne gjennomføre maskinell ligning i det omfanget som skjer i dag. Innrapportering under ulike koder er også viktig for statistikkformål og for de økonomiske virkningene av forslag til endringer i skattereglene, både for skattyterne og for skattekreditorenes proveny.

Det er derfor gode og tungtveiende grunner til å ha et slikt system. Samtidig er det slik at det kan være krevende for arbeidsgiverne og andre som leverer lønns- og trekkoppgaver å henvise inntekter mv. til riktig kode. Kompleksiteten i dette øker avhengig av

omfanget av ytelser i virksomheten som omfattes av særregler.

Både Finansdepartementet og skatteetaten har derfor en løpende vurdering av de forhold som kan påvirke kompleksiteten ved utfylling av lønns- og trekkoppgaven med sikte på forenkling. For departementets del retter dette seg særlig mot å begrense omfanget av særregler, da slike regler medfører behov for særskilt rapportering for å kunne gjennomføre maskinell ligning og provenyberegninger. Skattemyndighetene legger på sin side betydelige ressurser i å sørge for at kodestrukturen blir så tilgjengelig som mulig og å gi best mulig informasjon til arbeidsgiverne mv. om bruken av disse.

10. Stortinget ber Regjeringen gjennomføre lønnsprosjektet med sikte på å redusere omfanget av skjemaer, slik at skatteetaten genererer lønns- og trekkoppgaver selv og at dette skjemaet samt årsoppgave for arbeidsgiveravgift, terminoppgaver for arbeidsgiveravgift og skattetrekk og kontrolloppstilling over registrerte og innberettede beløp kan fjernes.

Det er ikke igangsatt et eget "lønnsprosjekt" i skatteetaten slik som NARF i sin tid skisserte og som skatteetaten utredet i et forprosjekt (LSA-prosjektet). Imidlertid har skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV), Statistisk sentralbyrå og Brønnøysundregistrene inngått et samarbeid med sikte på å forenkle kommunikasjonen med arbeidsgivere på lønns- og personalområdet og eventuelt innføre en ny felles ordning for innhenting av informasjon fra og kommunikasjon med arbeidsgivere. Elektronisk innrapportering, samordning og ikke minst gjenbruk av informasjon er sentrale virkemidler for å forbedre datakvaliteten og forenkle for arbeidsgiverne den pålagte innrapporteringen av ulike lønns- og personaldata til flere offentlige etater. De nevnte etater skal i 2010 etablere et felles forprosjekt, Elektronisk dialog med arbeidsgiverne (EDAG), se nærmere om dette i Prop. 1 S (2009–2010), s. 81. Forprosjektet skal blant annet gi en oversikt over behovet for regelverksendringer, organisatoriske tilpasninger og systemendringer samt utredning av økonomiske/administrative konsekvenser som er nødvendige for å kunne ta beslutning om gjennomføring av et hovedprosjekt.

11. Stortinget ber Regjeringen vurdere å fjerne næringsoppgave 1 som alternativ til fordel for næringsoppgave 2.

Når det gjelder koblingen mellom regnskap og skatt generelt, viser jeg til merknader til forslag 6 ovenfor.

Næringsoppgave 1 er utarbeidet for næringsdrivende som driver virksomhet uten å være regnskaps-

pliktige etter regnskapsloven, men som har bokføringsplikt etter bokføringsloven. Formålet med skjemaet er å gi tilstrekkelig informasjon til skattemyndighetene i forbindelse med årets ligning. Dersom oppgaven i tillegg skal gi en korrekt fremstilling av selskapets bedriftsøkonomiske forhold til bruk for intern økonomistyring eller mot kontraktsparter mv., må oppgaven nødvendigvis bli mer omfattende. En slik alternativ utforming av næringsoppgave 1 må da i stor grad bygge på regnskapslovens regler.

Det kan i denne sammenheng vises til at næringsdrivende uten årsregnskapsplikt etter regnskapsloven, men som frivillig utarbeider årsregnskap oppgjort og vurdert i henhold til regnskapslovens bestemmelser, kan velge å benytte næringsoppgave 2 i stedet for næringsoppgave 1. Forutsetningen for valgadgangen er at det utarbeides et fullstendig årsregnskap etter regnskapslovens regler, inklusive noteopplysninger.

Et forslag om å fjerne næringsoppgave 1 som alternativ til fordel for næringsoppgave 2, medfører at næringsoppgave 2 må utvides slik at også næringsdrivende uten årsregnskapsplikt kan fylle ut oppgaven på en hensiktsmessig måte. Etter mitt syn vil dette ikke medføre en forenkling av rapporteringsplikten eller utformingen av skjemaet.

Jeg kan også legge til at skatteetaten fortløpende arbeider med å forenkle de ulike skjemaene som skal leveres inn i forbindelse med ligningen. Etaten må veie hensynet til enkel rapportering opp mot hensynet til nødvendig informasjonstilgang og muligheten for kontroll.

12. Stortinget ber Regjeringen se på enklere og bedre løsninger for side 4 i næringsoppgaven for fordeling av personinntekt på næringer.

På side 4 i næringsoppgave 1 skal næringsdrivende uten årsregnskapsplikt spesifisere poster som skal overføres til selvangivelsen og til skjema for beregning av personinntekt (RF-1224). Dersom skattyter driver flere næringer, skal det foretas en særskilt spesifisering for de enkelte næringene i samme skjema for å beregne årets personinntekt.

En alternativ fremgangsmåte er at skattyter leverer ett skjema for hver enkelt næringsvirksomhet som han eller hun driver. Dette var ordningen tidligere. Blant annet for å redusere antall skjemaer for (ofte små) næringsdrivende, ble næringsoppgaven imidlertid lagt om slik at skattyter i stedet skal beregne årets personinntekt samlet for de ulike næringene i samme skjema.

Både reglene om beregning av personinntekt, herunder særreglene for primærnæringene mv., og skjemaautformingen vurderes løpende av skattemyndighetene.

13. Stortinget ber Regjeringen sørge for en holdningsendring hos ligningsmyndighetene, slik at de blir mer forståelsesfulle og serviceinnstilt overfor skattyter.

Jeg er enig med forslagsstillerne i at det er viktig at skatteetaten er både forståelsesfull og serviceinnstilt. Etaten har derfor som en av sine fire hovedmål at "Brukerne skal få god service", jf. Prop. 1 S (2009–2010) for Finansdepartementet.

Jeg er imidlertid uenig i den virkelighetsbeskrivelse som skisseres i bakgrunnen for spørsmålet. Her vises det til ett konkret eksempel samt kjennskap til hendelser der skatteetaten *"har laget store vansker for skattyter, på tynt grunnlag, og som med all sannsynlighet ikke stemmer med virkeligheten"*.

I en såvidt stor virksomhet som skatteetaten, med om lag 6 000 ansatte, gjøres det rimeligvis en del feil. Ibland tar det også for lang tid å rette opp feil. Det er imidlertid mitt syn at disse feilene ikke skyldes bevisst gale holdninger. Forslaget impliserer en generalisering av ansatte i etaten som jeg ikke kan se at det er grunnlag for. Jeg vil i den forbindelse vise til jevnlig brukundersøkelser, som viser at majoriteten av næringsdrivende, lønnstakere og pensjonister har et positivt inntrykk av skatteetaten.

Jeg mener for øvrig at selv om skatteetaten skal yte god service i sin kontakt med skattyterne og andre, er det ikke treffende å betegne etaten som en *"offentlig serviceorganisasjon"* slik forslagsstillerne gjør. Det vekker uheldige assosiasjoner fordi etaten først og fremst er en offentlig myndighet for fastsetting, kontroll og innkreving av skatt. Et slikt mer nyansert og korrekt bilde forteller hvorfor konflikter mellom etaten og skattyter ikke behøver å være en følge av gale holdninger hos de ansatte, men av saklig uenighet på et utfordrende forvaltningsområde.

Toll

14. Stortinget ber Regjeringen begrense næringslivets rapportering til tollvesenet ved at man ikke plikter å fylle ut varedeklarasjoner for hver inn- eller utførsel, men går over til terminvise deklarasjoner.

Tollforskriften åpner for at det kan deklarerer flere forsendelser på samme deklarasjon, jf. § 4-10-5, og for at det kan deklarerer varer til flere mottakere på samme deklarasjon jf. § 4-20-5. Ordningene forutsetter en generell tillatelse fra tollmyndighetene. For ordningen med deklarasjon av varer til flere mottakere på samme deklarasjon, er det et vilkår at verdien på varesendingene ikke overstiger 1 000 kroner og at de er til privatpersoner.

Tollmyndighetene arbeider kontinuerlig med å utvikle og forenkle prosedyrer for inn- og utførsel av varer. Behovet for lettelsener og forenklinger for de næringsdrivende må imidlertid avpasses nødvendigheten av å ha kontroll og oversikt over inn- og utfør-

sel av varer, at det betales korrekt toll- og avgiftsbeløp mv.

15. Stortinget ber Regjeringen innføre en ordning med såkalt snudd avregning slik at næringsdrivende slipper å betale innførselsmerverdiavgift.

Det er tidligere blitt vurdert et system med snudd (utsatt) avregning. En intern arbeidsgruppe satt ned av Finansdepartementet, vurderte om et system med snudd (utsatt) avregning ved innførsel kunne forenkle merverdiavgiftssystemet for næringslivet og myndighetene. Arbeidsgruppen avga sin rapport 22. desember 2006 og rapporten ble sendt på høring. For en oppsummering av høringsuttalelsene, se St. prp. nr. 1 (2007–2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak avsnitt 3.2.5.

En innføring av utsatt avregning ville ifølge arbeidsgruppen ikke resultere i ressursmessige besparelser for myndighetene samlet, men derimot utgjøre en svak økning i ressursbehovet. I tillegg kommer utviklingskostnader knyttet til nødvendige endringer i IKT-løsningene som arbeidsgruppen på usikkert grunnlag har anslått til mellom 13 og 18 mill. kroner. Den ressursmessige besparelsen for de næringsdrivende vil bestå i at de slipper en delbetaling av merverdiavgift.

Fra næringslivets side er det anslått at dette vil gi sparte administrative kostnader for de næringsdrivende på 38,4 mill. kroner pr. år. Arbeidsgruppen mente at dette anslaget var for høyt, særlig fordi alle rutiner knyttet til tolldeklarasjon og grensek kontroll må videreføres også under et system med utsatt avregning. Arbeidsgruppen foretok imidlertid ikke egne målinger av disse kostnadene. Arbeidsgruppen konkluderte med å tilrå at det ikke bør legges om til et system med utsatt avregning ved import.

Departementet kunne ikke se at høringsuttalelsene ga grunnlag for andre vurderinger og konklusjoner enn de arbeidsgruppen var kommet fram til og foreslo ikke endringer i systemet, jf. omtale i St. prp. nr. 1 (2007–2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Som et ledd i arbeidet knyttet til Regjeringens prosjekt for reduksjon av næringslivets administrative kostnader ved etterlevelse av offentlige informasjonskrav, har Rambøll Management utarbeidet rapporten "Administrative kostnader ved innbetaling av merverdiavgift ved import av varer", datert 3. september 2007. De administrative kostnadene knyttet til innbetaling av innførselsmerverdiavgift er knyttet til to aktiviteter: (i) avstemming og kontroll og (ii) innbetaling av innførselsmerverdiavgift. Rambøll Management anslår at de administrative kostnadene knyttet til avstemming og kontroll utgjør 47,3 mill. kroner for de som har tollkreditt og 131,9 mill. kroner for de som ikke har tollkreditt (kontant beta-

ling). Dette er imidlertid kostnader som vil påløpe også under et system med snudd avregning.

Når det gjelder kostnadene knyttet til betaling/ oppgjør av innførselsmerverdiavgiften, anslår Rambøll Management at disse utgjør 1,6 mill. kroner for de som har tollkreditt og 6,1 mill. kroner for de som ikke har tollkreditt. Det er altså kun disse kostnadene næringslivet kan spare ved en eventuell omlegging til utsatt avregning.

Departementet vil arbeide videre med sikte på forbedringer av gjeldende regelverk ved import av varer. I denne forbindelse vil departementet følge den internasjonale utviklingen på området nøye og eventuelt komme tilbake til Stortinget med saken. Det vises også til at det foregår en omfattende og grunnleggende diskusjon i EU om merverdiavgiftssystemet med sikte på å bekjempe organisert merverdiavgiftssvindel som særlig dagens regelverk gir opphav til. Denne pågående diskusjonen tilsier at Norge ikke bør gjøre store endringer nå, men at man avventer vurderingene som foretas i EU.

Basert på arbeidsgruppens beregninger kan et system med utsatt avregning anslås å gi et samlet årlig rentetap for staten på om lag 190 mill. kroner. Denne rentegevinsten vil i så fall tilfalle de næringsdrivende.

Statistikkrapportering

16.-19.

Statistisk sentralbyrå er det sentrale organ for innsamling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk og statistikkloven definerer dette ansvarsområdet. Statistikkloven fastslår videre at Statistisk sentralbyrå er en faglig uavhengig institusjon, administrativt underlagt Finansdepartementet. Statistisk sentralbyrås faglige uavhengighet har stor betydning for den tillit og autoritet som offisiell statistikk må ha. Samtidig er datasikkerhet og personvern svært viktige forutsetninger for tillit hos oppgavegiverne og dermed for Statistisk sentralbyrås virksomhet.

Regjeringens prioriteringer overfor Statistisk sentralbyrås virksomhet synliggjøres i hovedsak gjennom de årlige budsjettokumentene. I statsbudsjettet for 2010, jf Prop. 1 S for Finansdepartementet omtales oppgavebyrden og fordelingen av denne på næringsliv og andre oppgavegivere. Arbeid knyttet til rapportering til Statistisk sentralbyrå utgjør kun knappe 2 pst. av den totale oppgavebelastningen for næringslivet. Om lag 14 pst. av foretakene var involvert i rapportering til Statistisk sentralbyrå i 2008, i hovedsak foretak med mer en 20 ansatte. Til tross for en klar økning i antall frigitte statistikker, har disse andelen holdt seg relativt stabile de siste årene.

Statistisk sentralbyrå arbeider systematisk med å effektivisere datafangsten og å begrense næringsli-

vets oppgavebyrde. I budsjettet for 2010 er en videreføring av dette arbeidet understreket som et satsingsområde. En gradvis overgang til elektronisk datafangst bidrar til at innrapportering via papirskjema kan trappes ned. Prosentandelen oppgavegivere som rapporterer elektronisk har økt fra 33 pst. i 2005 til 53 pst. i 2008 og i en enkeltstatistikk var andelen hele 96 pst. Økt bruk av Altinn vil samtidig legge til rette for felles dataauthenting i flere statlige etater. Dette vil også bidra til redusert oppgavebelastning og mer effektiv datainnsamling.

Samtidig er en økende andel av Statistisk sentralbyrås statistikker underlagt internasjonale forpliktelser bl.a. gjennom forordninger og krav som følge av EØS-avtalen. Dette samarbeidet fremmer kvalitet og sammenliknbarhet og har betydning både for innhold, detaljeringsgrad, hyppighet og tidspunkt for en del av den nasjonale statistikkproduksjonen. Samarbeidet kan dermed sette noen grenser for hvor langt det er mulig å komme mht forenklinger. Betydningen av statistisk samarbeid på tvers av landegrenser er understreket både gjennom regjeringsdokumenter og av Stortinget.

Annet

20. Stortinget ber Regjeringen innarbeide hendelsesstyrt rapportering for aksjonærregisteroppfølgingen.

En overgang til et system med løpende hendelsesrapportering fra selskap til aksjonærregister vil kreve betydelige systemmessige tilpasninger. I dag innrapporterer selskapene kapitalendringer mv. både til aksjonærregisteret og Brønnøysundregistrene. En fordel med løpende hendelsesrapportering kan være at det er tilstrekkelig med en innrapportering fra selskapet. Det vil også være naturlig å vurdere mulighetene for å lage et felles system som kan brukes som aksjebok/aksjeeierregister.

For å gjennomføre en slik endring må det blant annet vurderes om funksjonaliteten kan utvikles i aksjonærregisteret eller om det eventuelt krever bygging av et nytt system. Et slikt system forutsetter uansett et samarbeid mellom skatteetaten og Brønnøysundregistrene med flere. Disse må i tilfelle gå sammen om systemer som kan gi en god og enkel informasjonsflyt fra eksterne aktører til eksisterende systemer. I den forbindelse må også eksisterende systemer tilpasses.

Å legge til rette for en slik endring vil være tidkrevende og kreve store ressurser. Før et slikt prosjekt kan settes i gang må ulike alternativer kartlegges. Kostnadene ved et slikt prosjekt må også vurderes nærmere og ses i forhold til de fordelene som kan oppnås ved en slik omlegging.

21. Stortinget ber Regjeringen redusere oppbevaringsplikten for regnskapsmateriale fra 10 til 5 år.

Finansdepartementet ba henholdsvis 30. november 2007 og 15. januar 2008 Skattedirektoratet og Økokrim vurdere gjeldende krav til oppbevaringstid for regnskapsmateriale. Skattedirektoratets utredning ble oversendt Finansdepartementet ved brev 10. juni 2007 og Økokrims vurdering ble oversendt Finansdepartementet ved brev 5. oktober 2008.

I Skattedirektoratets utredning vises det til at flere hensyn taler mot en redusert oppbevaringstid. Det anføres at en nedkorting av oppbevaringstiden i praksis vil betinge vesentlige lovendringer på skatte- og avgiftsområdet, og at det er lite hensiktsmessig å oppstille en kortere oppbevaringstid for regnskapsmateriale enn den perioden hvor skatte- og avgiftsmyndigheter har adgang til å foreta en ny skatte- og avgiftsendring. Etter Skattedirektoratets syn bør det ved vurderingen av kravet til oppbevaringstid også ses hen til de alminnelige strafferettslige foreldelsesfrister.

Skattedirektoratet anfører subsidiært at man ved redusert oppbevaringstid burde ha mulighet til å pålegge lengre oppbevaringstid i enkelttilfeller. Skattedirektoratet viser imidlertid til at behovene for oppbevaring i enkelttilfeller, tilsier at unntakene vil bli så mange og omfattende at det vil være enklere og mer praktisk å opprettholde dagens generelle krav til 10 års oppbevaringsplikt på all primærdokumentasjon i regnskapet.

Økokrim fraråder å redusere oppbevaringsplikten for regnskapsmateriale. Etter Økokrims skjønn vil dette medføre økt økonomisk kriminalitet. Samtidig vises det til at mulighetene for å straffeforfølge slik kriminalitet samt for å inndra utbytte av straffbare handlinger vil bli redusert.

Skattedirektoratets og Økokrims vurdering av gjeldende krav til oppbevaringstid ble sendt på høring sammen med delrapport II fra Bokføringsstandardstyret ved Finansdepartementets høringsbrev 22. desember 2008 med frist 20. mars 2009.

Høringsinstansene er delt i synet på om gjeldende krav til 10 års oppbevaringstid for primærdokumentasjon bør reduseres. Blant høringsinstansene som støtter Skattedirektoratet og Økokrim er LO, Sparebankforeningen, Konkurransetilsynet og Justisdepartementet. Høringsinstanser som mener oppbevaringstiden bør reduseres omfatter blant andre NHO, Bedriftsforbundet, Småbedriftsforbundet og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening. NHO og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening har i sine høringssvar blant annet tatt opp de forhold som er nevnt i Representantforslag 15 S (2009–2010).

Spørsmålet om oppbevaringstiden bør reduseres er for tiden til behandling i Finansdepartementet. NHOs og Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forenings synspunkter vil bli vurdert av Finansdepartementet på linje med andre høringsinnspill i denne forbindelse.

